

Zápis

z porady profesionálních knihovníků veřejných knihoven regionu Uherské Hradiště

konané dne 15. 4. 2026 v Městské knihovně v Bojkovicích

Přítomni: dle prezenční listiny

Program porady:

- Přestavení činnosti Městské knihovny v Bojkovicích – Kristýna Šopíková
- AI v knihovně: zkušenosti z praxe kolegyně – Dagmar Šíková
- Zhodnocení statistických výsledků knihoven Zlínského kraje za rok 2025 – Markéta Petřů
- Aktuální dění a informace z oblasti knihovnictví
- Různé a závěrečná diskuze
- Komentovaná prohlídka Muzea Bojkovska – Mgr. Tomáš Hamrlík

Statistické vykazování činnosti knihoven za rok 2025:

- Poděkování za odevzdání všech podkladů ke statistikám a pečlivé zpracování. Některé nesrovnalosti (např. chybějící údaje, neúplné nebo chybné údaje se pak už řešily individuálně). Problém opět činil hlavně stav KF a některé nové statistické ukazatele.
- Shrnutí statistických výsledků knihoven za rok 2025 ve Zlínském kraji a v regionu Uh. Hradiště – viz samostatná příloha.

Doporučené činnosti v 1. čtvrtletí aktuálního roku:

- **Odpis starších periodik v PC** – celých ročníků! Pokud jsou některá čísla z toho půjčena, zjistit u kterého čtenáře a od kdy – vrátit mu výpůjčku přes anonymní vracení a odepsat celý ročník. Až se dané číslo od čtenáře vrátí, může se periodikum fyzicky vyřadit. U vyřazených periodik přeškrtneme čárový kód.
- **Tisk a založení přírůstkového seznamu** za daný rok.
- **Pořádek v dlouhodobých výpůjčkách.** Pokud jsou knihy dlouhodobě půjčeny, stále figurují v on-line katalogu. Sestava dlouhodobých výpůjček v Tritiu: „*Příchod čtenáře – filtr datum výpůjčky od do (např. od 01.01.2010 do 31.01.2026). Výstupy - čtenáři s absenčními výpůjčkami, pdf – seznam vše.*“ Pokud se čtenář odstěhoval nebo umřel - doporučeno provést anonymní vrácení všech dokumentů a odpis ztrát, případně zvážit dokoupení titulů. Pokud se domníváte, že čtenář může ještě někdy knihovnu navštívit, vyčíslete mu cenu knih, která se mu objeví v dluhu. Poté provedete odpis knih. V případě vyčíslení dluhu se čtenář nezahrne do anonymizace, ale zůstává stále v seznamu čtenářů.
- **Anonymizace čtenářů** (období např. 2 roky). Když vykážete ve statistice např. 300 registrovaných čtenářů a systém v seznamu zobrazuje 700 čtenářů, tak je nutné seznam čtenářů anonymizací ponížít a udržovat seznam aktuální. Nezapomenout na vyřídění a skartaci přihlášek. S anonymizací může pomoci M. Doležalová.
- **Ověřit si nastavení upomínek v systému a jiných plateb.** Ceník musí být platný a shodný s nastavením poplatků v systému. Doporučeno nechat si nastavit upomínky v systému. (Konzultovat s M. Petřů). Lze nastavit, i když máte upomínky za 0,-, Je možné nastavit automatické odesílání na e-maily čtenářům, včetně předupomínek. Kladné ohlasy na nastavení má např. knihovna Dolní Němčí. **Příklady nastavení:**
 - 1. upomínka bude automaticky odcházet po třech měsících (tzn. po 90 dnech od poslední výpůjčky), 2. upomínka pak po 120 dnech, 3. upomínka po 150 dnech, 4. upomínka po 210 dnech.
 - 1. a 2. upomínka: každá po 30 dnech, první půjde 30 dní po uplynutí výpůjční doby, tj. po 60 dnech a druhá upomínka po 90 dnech.
 - Nastavení předupomínek - tři dny před koncem výpůjční doby.

Aktuální dění a informace z oblasti knihovnictví

- **Anketa spokojenosti se službami knihoven** – ověřit si, kdy byl průzkum naposledy realizován. Dle standardu VKIS Pro dobrou knihovnu by měření spokojenosti uživatelů mělo být zjišťováno každých pět let. Více informací je součástí přílohy zápisu. (Nástroje pro výzkum, jak postupovat, harmonogram prací, aj.). Otázka, která v dotazníku musí zaznít: **Jak hodnotíte celkovou úroveň služeb poskytovaných knihovnou?**

Měření spokojenosti uživatelů knihovny

Indikátor spokojenosti uživatelů knihovny starších 15 let: Více než 90 % uživatelů hodnotí služby knihovny jako dobré nebo velmi dobré.

Škála pro hodnocení spokojenosti s knihovnickými službami:

- velmi dobré
- dobré
- přiměřené
- špatné
- velmi špatné

Spokojenost uživatelů se zjišťuje pravidelně každých 5 let pomocí standardizovaného dotazníku (ankety). Hodnocení knihovnických služeb se provádí zpravidla u uživatelů nad 15 let. U uživatelů do 15 let je třeba získat příslušný souhlas se zpracováním osobních údajů.

Provozovatelé knihoven průběžně sledují a monitorují výkony knihoven pomocí měření spokojenosti uživatelů pro potřeby řízení a financování knihovny. Cílem měření je poskytnout spolehlivé údaje o tom, jak uživatelé posuzují knihovnické služby.

Hodnocení spokojenosti uživatelů knihovny je vhodné doplnit pravidelnými průzkumy potřeb obyvatel obce s cílem zjistit, jaké knihovnické a informační služby veřejnost požaduje.

- **Malé projekty SKIP Velká Morava 2026** – bohužel, informace o vyhlášení projektu zazněla teprve v Brně na kolegiu SKIP 1. 4., takže nebylo moc času na vypsání žádostí. Využila knihovna Nivnice.
- **Nadace OSF – grantová výzva** na “Vzdělávání a rozvoj pro malé knihovny” zaměřenou zejména na **podporu digitální a mediální gramotnosti**, ve které budou podpořeny veřejné knihovny v **menších obcích** do cca 20 000 obyvatel.
 - Lze žádat o částku v rozmezí **5 000 až 20 000 Kč**, a to až do **uzávěrky 30. dubna 2026**
 - Mimo jiné budou podpořeny aktivity pro veřejnost, které přispívají k prevenci digitálního vyloučení (semináře, workshopy, odborné konzultace)
 - Plné znění výzvy najdete na [tomto odkazu](#)
 - Období realizace projektů: 15. 6. 2026 – 15. 12. 2026
 - Kontakty: Kateřina Hvala, katerina.hvala@osf.cz, www.osf.cz
- **27. 5.** pořádá SKIP Velká Morava **studijní zájezd na Valašsko**, v rámci kterého budou navštíveny knihovny v Rožnově p. Radhoštěm, Masarykova knihovna Vsetín a také Čokoládovna Vizovice. Odjezdy z Brna a z Hulína. (Informace: Mgr. Jana Sikorová, Znojmo). Více informací: <https://www.knihkm.cz/skip-velka-morava/aktivita.html>
- **Ocenění knihoven** – záštita I. Lásky. Soutěž vyhlášena 22. 4., nominace lze posílat do 25. 5.
- **VISK**. Pokud se nic nezmění, mělo by být k rozdělení 40 miliónů. Jedná se o pokles cca 8 miliónů. Projektů ve VISK 3 ubylo, dříve bývalo přes 500 žádostí, nyní cca 350 s požadavkem o dotaci 53.000,-. Důvodem menšího počtu žádostí je pravděpodobně podávání přes dotační portál. Z důvodu rozpočtového provizoria zasedne komise až v průběhu dubna.

- **Projekt Česká knihovna** - Dotační projekt Česká knihovna, který dlouhodobě (27 let) podporuje nákup nekomerčních titulů české literatury, ilustrované beletrie pro děti a vědy o literatuře, se v letošním roce bohužel neuskuteční a to z důvodu stávajícího rozpočtového provizoria, kdy není možné zajistit realizaci projektu v potřebném objemu a parametrech: <https://regionpraha.mlp.cz/projekt-ceska-knihovna-se-v-roce-2026-neuskutecni/>
Knihovnické spolky SKIP a SDRUK adresovaly ministru kultury a ministryni kultury ČR vyjádření ke zrušení programu Česká knihovna. Žádají o vysvětlení a vyzývají k zachování či systémové náhradě. Za spolky se postavila i ÚKR.
Zrušení programu by znamenalo:
 - Významné narušení akvizičního potenciálu v regionech: Pro průměrně 600 zapojených knihoven znamenal program každoročně jistotu přísunu kvalitních novinek, na které jejich vlastní rozpočty často nedostačují.
 - Ohrožení vydavatelů původní tvorby: Pro cca 40–60 nakladatelů projekt každoročně zajišťoval garantovaný odbyt pro tituly s vysokou uměleckou hodnotou, ale nižším komerčním potenciálem.
 - Ztrátu odborné garance: Mechanismus výběru titulů Literární radou sloužil jako záruka kvality a odborného rozvoje knižních fondů v celé České republice.
 - Omezení dostupnosti kvalitní české literatury široké veřejnosti.
- **Čtenářství a čtenářská kultura mladých**
 - nové komunikační téma pro období 2026 – 2027. Druhé setkání proběhne on-line **22. 4. v čase 10.00 – 11.30**. Více informací a odkaz pro spuštění webináře: <https://www.skipcr.cz/knihovnicke-akce/komunikacni-tema-knihoven-ctenarstvi-a-ctenarska-kultura-mladych-priorita-6-0>.
 - Úvodní setkání proběhlo 19. 2., na záznam se dá zpětně podívat: <https://www.youtube.com/watch?v=MCkWPnUx6r4>
 - Celý projekt si klade za cíl tvořit pro mladou generaci aktivity v souladu s koncepčními pilíři *Knihovny jako pilíře občanské společnosti a přirozená centra komunit* a *Knihovny jako vzdělávací a vzdělanost podporující instituce*.
 - Na 2. setkání bude představeno pojetí celé koncepce projektu s pracovním názvem ***Tvůj příběh česká – čtenářství mladých***.
 - Celý projekt zaštiťuje Centrum dětského čtenářství, který je pod Knihovnou Jiřího Mahena v Brně; kontaktní osoba paní Mgr. Pavlína Lišovská.
 - Do konce dubna je ještě možné nabídnout mladým čtenářům k vyplnění celostátní dotazník na zmapování zájmu mladých o čtenářství a knihovny, který je doporučeno propagovat na webech knihoven (<https://bmc.skipcr.cz/lovebrand/>) a vznikne i metodická příručka.
 - P. Lišovská KBBB navštíví **23. září (termín si poznamenejte)**, aby nás seznámila s tématem a také se současnou literaturou pro mladé čtenáře a s aktuálními trendy v této oblasti.
- **Změny v katalogizaci, týká se BOJ, KUN, STM, UHB, UHO**
 - S platností od 1. 3. 2026 dochází v katalogizaci k několika změnám, které projednala a schválila Pracovní skupina pro jmenné zpracování v souvislosti s přípravou přechodu na RDA Official a propojená data v roce 2028.
 - Záznam knihy – záhlaví, vyplňuje se pole 100 autor, pokud autorů více uvádí se do pole 700, kam se uvádějí i překladatel, ilustrátor atd. **Nově je pole 710 „Vedlejší záhlaví – Jméno korporace.“** Toto pole obsahuje dvě podpole: Akce/korporace a Kód role. (Pokud pole 710 není nadefinováno, tak musíte přes záložku „Nezařazeno“ přidat pole 710 – vybrat).

- Nově se do 1. pole uvádí nakladatel (z titulní strany knihy), který je shodný s nakladatelskými údaji (záložka) v poli 264/b a do 2. pole 4-Kód role se uvede pouze: nakladatel.
- Pokud název nakladatelství nemáte zaveden v seznamu, musíte přes ikonu lupy – hledat – uvést název nakladatelství, např. SEN – přidat – převzít, nabídne se tabulka – uložit a zavřít.
- Mimo jiné je používán aktualizovaný kódovník rolí viz: [MARC 21 — IPK - informace pro knihovny](#). V Tritiu v záložce Záhloví jsou v nabídce pole „4-Kód role“ ukončeny některé role, které jsou nově pojmenovány (tabulka přesměrování zrušených rolí).
- **V případě bližších informací a upřesnění se obrátit na Lenku Kolářovou z oddělení katalogizace KBBB.**

- **23. 4. minifestival Čteme Havla**

- V roce 2026 by Václav Havel oslavil 90. narozeniny. SKIP ve spolupráci s Knihovnou Václava Havla k tomuto výročí připravil dne **23. 4.** happening (minifestival Čteme Havla), ke kterému se můžete připojit.
- Pozvete školy na vzdělávací programy z dílny Knihovny Václava Havla
- Vystavte Havlovy knihy z vašeho fondu
- Uspořádejte veřejné čtení spojené s dalšími aktivitami, k nimž dostanete podklady
- Uspořádejte havlovskou výstavu a cokoli dalšího
- Balíček propagačních materiálů, pro registrované knihovny:
<https://skipcr.ecomailapp.cz/public/form/1-43c2cd496486bcc27217c3e790fb4088>

- **Týden knihoven:**

- V knihovnickém kalendáři najdete jeho termín v týdnu od 5. do 11. 10. Podle nového volebního zákona však na termín 9. a 10. 10. případnou komunální a senátní volby.
- S ohledem na tuto skutečnost se předsednictvo výkonného výboru SKIPu jako organizátora kampaně rozhodlo termín o týden posunout, **Týden knihoven 2026 tedy proběhne 29. 9. až 4. 10.** (Bude to 30. ročník).

- Doporučeno se podívat na webináře: **Digitální knihovna a knihovna.cz** – záznamy z webinářů, co na portálech najdete a jak v nich vyhledávat: <https://bmc.skipcr.cz/online/>

- **Nabídka vzdělávání:**

- **Workshop Kamishibai**, 13. 5. 2026, 9–13:00 (kapacita naplněna, lze se přihlásit jako náhradník)
Workshop poskytne knihovníkům praktické zkušenosti s vyprávěním příběhů a ukáže, jak tuto metodu budou moci využít k podpoře kreativity, komunikace a aktivního zapojení čtenářů všech věkových kategorií. Zdarma; přednost mají profesionální knihovny ZK, kapacita je omezena
- **Digitální podvody a manipulace**, 18. 5. 2026, 9.30 – 11:30
Seminář v rámci projektu Czech Cyber Security Seminars, projekt pod záštitou Masarykovy univerzity, který objede celé Česko a přináší praktické tipy, jak se chránit v digitálním světě. Seminář přímo vytvořený pro lidi z neziskových organizací, úřadů, knihoven a lokálních komunit, žádné IT zázemí není potřeba, vše vysvětlíme srozumitelně a zábavně.
- **Lídr v dialogu: zpětná vazba, hranice a naslouchání v praxi**, 27. 5. 2026, 9.00–14.00
Seminář založený na principech nenásilné komunikace, nabízí vedoucím pracovníkům praktické dovednosti pro vědomé vedení lidí, práci s hranicemi a zvládání náročných rozhovorů, čímž pomáhá budovat roli důvěryhodného lídra a kultivovat zdravé vztahy v týmu. Lektor: Petr Sucháček, Institut nenásilné komunikace, Zdarma.

- Seniori a média: tvorba smysluplné lekce, Termín v jednání:

Seminář bude zaměřen na metodiku a nápady pro tvorbu lekcí zaměřených na práci seniorů s médii. Účastníci se naučí, jak připravit zajímavou a srozumitelnou lekci, využít vhodné nástroje a aktivity a přizpůsobit obsah potřebám seniorů. Absolvováním budou schopni vést kvalitní a smysluplné vzdělávací programy pro seniory a podpořit jejich digitální gramotnost. Lektor: Mgr. Tereza Garamszegi, ČZU a Elpida

Akce jsou vystaveny na webu KKFBZ včetně přihlašovacích formulářů:
<https://www.kfbz.cz/vzdelavaci-odborne-akce>

- SMART vzdělávání v KBBB - jedná se o cyklus vzdělávání v rámci projektu Interreg, kdy je potřeba absolvovat všechny 4 lekce. Doporučeno zavčas se přihlásit, jelikož kapacita je omezena pouze na 14 účastníků. Časové rozmezí je uvedeno 9.00 - 15.00, ale počítejte s tím, že by se začínalo v 8.00 a končilo nejpozději ve 13.00. Pozor – na stránkách je uveden termín 17. 6., ale místo toho bude termín 3. 6. <https://www.mzk.cz/akce/pro-knihovniky/workshop/smart-vzdelavani-uherske-hradiste>. Pokud byste se mohly účastnit např. jen ve třech termínech, je možné se na náhradní účasti domluvit mezi sebou.

Předpokládaný termín příští porady: 10. 6. 2026

Zapsala: Markéta Petřů